

БИРО ЗА РАЗВОЈ НА ОБРАЗОВАНИЕТО

У П А Т С Т В О

за начинот и формата на подготвување, планирање,
задавање, реализирање и следење на
домашните задачи на учениците
во основното образование

Скопје, јуни 2013

Вовед

Врз основа на сознанијата од стручната и советодавната работа на Бирото за развој на образованието може да се согледа дека задавањето домашни задачи претставува еден од поважните сегменти на наставата. Поради тоа постои потреба од конкретна формулација и извесна унифицираност со цел помош и поддршка на наставниците при планирањето и реализирањето на домашните задачи.

Во рамки на истражувањето ТИМСС 2011 (Trends in International Mathematics and Science Study) дел од добиените резултати се однесуваат и на домашните задачи. Тие покажуваат дека во однос на наставните предмети најголем процент од нашите ученици најмногу време одвојуваат за домашните обврски по математика, а потоа по физика, хемија, географија и биологија.

Во интерес на подобрување на квалитетот на наставниот процес и стекнување знаење, Бирото за развој на образованието подготви дидактички насоки за подготвување, планирање, задавање, реализирање и проверување на домашните задачи на учениците.

Со придржување кон дидактичките насоки се очекува наставниците да ги планираат и организираат подготвувањето и задавањето на домашните задачи, како и времето, начинот и вреднувањето на истите. Притоа се очекува наставниците да задаваат задачи коишто се однесуваат на решавање на различни проблемски ситуации, практично да го проверуваат знаењето, да ги поттикнуваат учениците да бараат дополнителна литература и да прибираат информации за различни проекти и сл.

1. Домашни задачи

Домашните задачи за учениците претставуваат продолжување на работата на часот и тоа е највисок степен на нивната самостојна работа. Со неа тие се оспособуваат за самостојна работа, ги утврдуваат знаењата, вештините и навиките и се развива чувство за одговорност кон работата и учењето што придонесува во насока на подготовка за самообразование.

Домашната работа е исто толку значајна колку и работата на часот, па затоа е многу важно таа да биде добро осмислена и правилно спроведена бидејќи само на тој начин ќе му помогне на ученикот да ги резимира заклучоците самостојно.

Наставниците преку домашните задачи на учениците стекнуваат сознанија за степенот на совладаноста на наставниот материјал, со што можат правилно да го насочат ученикот и да дадат соодветна повратна информација.

Домашните задачи се одлична можност семејството да дознае повеќе за животот на своите деца во училиштето, а, исто така, им овозможува на родителите да бидат сведоци на растечката независност на своите деца.

■ Придобивките на учениците од изработувањето на домашните задачи

Повеќето истражувања направени за домашните задачи докажале дека учениците имаат голема корист од решавањето на домашните задачи. Придобивките од изработката на домашните задачи се во тоа што кај нив се поттикнува и се развива независност, одговорност, се развиваат организациските и управувачките вештини, а се стекнуваат и работни навики.

Истражувањата покажеле дека кога учењето продолжува и во домот, се добиваат попозитивни резултати, како на пример:

- се развиваат вештини и способности за саморасудување и саморазмислување;
- се стекнува позитивен став кон училиштето;
- се остварува поголема кохезија меѓу училиштето и домашната средина.

Покрај тоа, истражувањата покажале дека со решавањето на задачи дома, учениците стануваат посвесни за своето знаење и сфаќаат дека училиштето не е единственото место каде може да се дојде до информации и да се научи нешто.

Домашните задачи се важна алатка за наставниците во следењето на учениците за разбирањето на содржините, за степенот на постигнатите вештини и сл. За децата од помала возраст домашната задача треба да биде во вид на игра, со цел развивање на нивните способности и вештини. Во спротивно, домашната задача за нив претставува здодевна „борба“, пречка на попладневната слобода, извор на страшна казна дома или на училиште, доколку, се разбира, таа не е завршена успешно.

Според досега кажаното, нема дилеми дали на учениците треба да им се задаваат домашни задачи. Имено, тоа е повеќе од потребно. Предмет на дискусија можат да бидат само некои нејзини елементи: содржината, обемот, задавањето, изработувањето, прегледувањето и улогата на семејството.

■ Видови домашни задачи

Класификацијата на домашните задачи може да се направи според различни критериуми.

1. Според општата цел:

- 1.1. Домашни задачи за продолжување на работата на часот - задачи за утврдување на новоучениот материјал. За нивно решавање учениците треба да применуваат вештини кои ги применувале во училищата.
- 1.2. Домашни задачи како вовед во нова наставна единица - задачи и активности што непосредно ќе помогнат за воведување и совладување на новиот материјал, предвиден за наредниот час. Тоа се задачи со кои учениците се подготвуваат за совладување на материјалот кој претходно не е обработен.

2. Според дидактичката цел:

- 2.1. Домашни задачи за репрорудирање на она што е работено на часот - наставниците треба да ги избегнуваат задачите кои бараат проста репродукција на знаењето, односно задачи кои се сведуваат на препишување формулации од учебникот.
- 2.2. Задачи за примена на знаењето во нови ситуации - добрата домашна работа секогаш содржи и елементи на нешто ново, нешто што треба ученикот да го примени во новонастаната ситуација. Тоа ги насочува учениците повеќе да се интересираат и ги става во активен однос, како на пример да најдат нови примери за наученото правило, да ги изработат новите задачи на друг начин од оној што е работен во училиште итн.
- 2.3. Задачи за систематизација на усвоениот наставен материјал од една или повеќе тематски целини - на пример, наставниците можат да ги зајакнат математичките вештини барајќи од учениците да наоѓаат геометриски форми во својот дом или да се избројат предметите како што се прозорците: вратите, приборот за јадење, ногарките на масите и столовите, а потоа истите да се применуваат на математичките операции (множење, делење, собирање или одземање). Наставниците можат да побараат од учениците и да читаат весници, списанија или Интернет сататии за да најдат нови зборови кои потоа ќе ги најдат во речник и сл. Тие можат да им зададат и други слични домашни задачи кои ќе им бидат интересни на учениците.

3. Според техниката на изработување:

- 3.1. Усни домашни задачи што подразбира утврдување на материјалот од учебникот, усна граматичка анализа, подготвување одговори на поставените прашања, доколку се бара да презентираат/репродуцираат информации кои учениците ги пронашле и обработиле итн.
- 3.2. Писмени домашни задачи, може и во електронска форма, во кои спаѓаат решавање математички задачи, писмено одговарање на прашања, пишување состави, реферати и сл.
- 3.3. Практични домашни задачи со кои учениците изработуваат различни предмети, модели, справи, машини, реализирање различни експерименти, спроведување анкета и сл.
- 3.4. Комбинирани домашни задачи кои во себе ги содржат сите претходно споменати техники на изработување домашни задачи, како што се собирање податоци, изготвување проектна задача која треба да се заврши како резултат на истражувачки и менаџерски ангажман на учениците итн.

4. Според бројот на учесниците во нивно решавање:

- 4.1. Индивидуални домашни задачи – кога секој ученик работи самостојно на зададена задача, на пример задачи кои се даваат на учениците кои заостануваат во работата, како и задачи наменети за напредните ученици кои сакаат да го прошират своето знаење.
- 4.2. Групни домашни задачи во кои учениците заедно планираат и изработуваат голем број проекти од различни области и наставни предмети.

■ **Карактеристики на добро планираните домашни задачи**

Кога наставниците ги планираат домашните задачи треба да ги имаат предвид следните карактеристики:

- домашните задачи треба да бидат во корелација со наставните содржини;
- да се во функција на остварување на очекуваните резултати од учењето;
- да обезбедат јасни инструкции за учениците (пример, наставникот ги објаснува последователно сите чекори и барања на задачата и е сигурен дека учениците го разбрале);

- да им посочат на учениците материјали и информации кои ќе им послужат за изработување на домашната задача, а кои ќе бидат лесно достапни;
- да не бидат премногу долги (задачите не треба да одземаат голем дел од слободното време на учениците и не треба да предизвикуваат замор);
- да се соодветни на возраста на учениците, нивните предзнаења и способности (пр., ако прашањата се претешки учениците се демотивираат затоа што се чувствуваат неспособни да ја решат задачата, а со тоа се обесхрабруваат и им се намалува самодовербата; ако, пак, задачата е прелесна, не претставува предизвик за учениците, а со тоа не е развојна, бидејќи тие само механички и формално ја завршуваат);
- да се интересни за учениците и да ги поттикнуваат на понатамошно истражување и учење;
- да ја стимулираат креативноста и имагинацијата кај учениците;
- да ги поттикнуваат учениците да соработуваат со своите соученици при работата во групи (пример, при изработка на проектна задача);
- да ги поттикнуваат учениците за развивање на дискусија на часот.

■ **Домашни задачи кои не се препорачуваат:**

- задачи кои немаат јасни и експлицитни барања;
- задачи за чиешто решавање е потребна интервенција од родител/старател;
- задачи кои бараат пристап до ресурси кои не можат да бидат достапни во домот, а кои претходно не се обезбедени од страна на училиштето, како на пример, определена технологија, Интернет конекција, компјутерски печатач, весници или списанија кои се тешко достапни за учениците и сл.;
- задачи кои бараат економски трошоци од семејството.

■ **Улогата на ученикот во изборот на содржината на домашната задача**

Услов за активна настава е да му се даде на ученикот можност да направи избор помеѓу понудените алтернативи. На тој начин ученикот презема дел од одговорноста и активно се вклучува во активностите во училницата поради што овој пристап е високо ценет во воспитно-образовниот процес. Токму затоа учениците треба да имаат можност за избор и на домашните задачи, со што би се обезбедила можност за нивно независно извршување. Допуштањето на избор на ученикот околу содржината на домашните задачи е совршен начин за мотивирање на учениците за успешно нивно извршување. Така на пример, читањето на слободна литература или т.н. читање за задоволство е од огромна важност и има клучно значење за развивањето љубовта кон читањето и создавањето навика за читање и учење. Имено, љубовта кон читањето се стекнува само кога на ученикот му се остава право на избор што ќе чита. Барањата за читање само на

задолжителната литература го намалува задоволството за читање кај многу ученици и создава одбивност кон него и воопшто кон учењето. Поради тоа, покрај задавањето на задолжителна литература, читањето на литература по сопствен избор треба да се практикува почесто.

2. Обем на домашните задачи

На обемот на домашните задачи, исто така, треба да се посвети соодветно внимание. Тие треба да бидат оптимални, односно ни премали ни преголеми. Во случај кога домашните задачи се преобемни, постои опасност да бидат промашени, а тоа значи дека голем број од учениците ќе ги препишат, немајќи време да ги изработат самостојно. Преобемната задача може да доведе до намалување на самодовербата кај ученикот, бидејќи тој ќе се чувствува неспособен да ја реши и друг пат можеби нема ни да се обиде да решава – за да не се разочара, па полесно ќе му биде пред часот да ја препише задачата од некој свој соученик. Задачите, пак, од помал обем, кои се прелесни за учениците, се решаваат формално и не бараат од учениците повисоки мисловни процеси.

При задавањето на домашните задачи наставниците секогаш треба да имаат предвид да не го узурпираат слободното време кое им е потребно на учениците за релаксација по напорниот ден на училиште. Тие треба секогаш да имаат чувство за максималното време за изработување на домашните задачи во текот на денот, со што не би ги оптоварувале учениците и не би им создавале одбивност кон нивното изготвување.

■ Времето кое е препорачливо за изготвување домашни задачи

Наставникот мора да води сметка за тоа колку време ќе му треба на просечниот ученик за да ја изработи домашната задача (имајќи предвид дека тој има обврски и по другите предмети).

Постојат разни мислења во врска со времетраењето на изработката на домашната задача. Тоа зависи од повеќе околности (возраста на учениците, нивото на знаењата на одделението, наставната содржина, периодот во неделата и др.), па затоа не може однапред да се определи времетраењето што ќе важи универзално за секоја ситуација.

Согласно со возраста на учениците, треба да се има предвидено максимално време за изработка на домашните задачи. Така на пример, препорачливи минути на ден за извршување на домашните задачи во однос на возраста на учениците се:

Одделение	Минути на ден
Прв период	10-30
Втор период	30-90
Трет период	50-120

Значи, согласно табелата времето за решавање на домашните задачи не смее да трае повеќе од еден час во одделенската настава, а во предметна настава од 1 до 2 часа.

Во одделенската настава големината на домашната работа ја одредува самиот наставник, а во предметната настава наставниците на ниво на одделението се договораат како во поглед на големината, така во однос на зачестеноста на задавањето на домашните задачи, се со цел учениците да не се оптоваруваат премногу. Тоа налага потреба и поттикнува на меѓусебна соработка и договор на предметните наставници.

3. Подготовката на домашните задачи од страна на наставникот

При подготовката на домашните задачи наставникот треба да внимава барањата во задачите да се постапни од аспект на когнитивните нивоа на барања. Треба да се започне со едноставни барања кои се однесуваат на довршување на одредена активност која започнала и е работена на часот, потоа да се усложнуваат со задавање на аналогни задачи на оние кои се работени на часот, за потоа да се задаваат задачи и барања за кои е потребно повеќе расудување и докажување со цел учениците да останат подолго време во контакт со наставната материја, да ги развиваат своите потенцијали и творечките способности.

Во однос на домашните задачи наставникот треба:

- да ги планира и подготвува во текот на планирањето и подготовката на наставните содржини;
- да ги составува според наставната програма од соодветниот наставен предмет и очекуваните резултати од учењето;
- да внимава на големината на задачата (преголем обем на домашни задачи го скратува времето за одмор на учениците);
- да внимава да соодветствуваат на индивидуалните способности и развојните карактеристики на учениците (на тој начин учениците ќе можат самоуверено да ги решат поставените проблеми и ќе одат чекор напред во совладувањето на материјата и развојот; наставникот подготвува задачи за учениците кои послабо

напредуваат и/или за учениците со посебни образовни потреби и задачи за учениците кои сакаат поголем предизвик и/или надарените и талентирани ученици);

- да го има предвид пристапот на учениците до ресурсите доколку подготвува домашна задача која бара прибирање информации, истражување, анкетирање и слично (пример, наставникот да внимава дали сите ученици имаат пристап до интернет),
- да не подготвува домашни задачи кои бараат репродукција на знаењата (пример, да не се прават задачи кои бараат механичка репродукција и кои ученикот може директно да ги превземе од учебникот).
- да го планира начинот на проверување на домашните задачи.

Во домашните задачи треба да се вклучуваат и потешки задачи наменети за учениците што сакаат да научат повеќе, но тие задачи треба да бидат незадолжителни. Наставникот треба да ја следи оваа дополнителна работа на учениците индивидуално и, по можност, одвреме навреме да го запознава одделението со оригиналните (или најинтересните) решенија на некои од тие задачи, како и со нивните изработувачи.

Во училиштата кои обезбедиле целодневна настава, односно по завршувањето на редовната настава учениците работат на домашните задачи, времето кое тие потоа го поминуваат дома не треба да биде исполнето со изработување домашни задачи.

4. Задавање на домашните задачи

Домашните задачи може да се задаваат како општи (кога сите ученици решаваат исти задачи), и како посебни кои може да се групни (каде секоја група добива посебна задача) и индивидуални (кога секој ученик работи на посебни задачи). Притоа наставникот треба да внимава на начинот на задавање на домашните задачи, бидејќи тогаш за ученикот работата е поинтересна и попривлечна.

Се смета дека домашната задача е правилно зададена, ако наставникот стекнал уверување дека учениците ги разбрале насоките и кога речиси сите ученици ќе ја изработат самостојно. За таа цел, при задавањето на домашните задачи наставникот треба да биде сигурен дека:

- целите се јасно дефинирани;
- барањата се јасни за секој ученик;
- домашната задача е со соодветно ниво на тежина;
- обезбедена е листа на потребните материјали;
- има подготвено екстра задачи за учениците кои сакаат поголем предизвик;

- има подготвено специјализирани задачи на учениците кои имаат проблеми во одредена област;
- домашните задачи нема да им одземат многу време на учениците дома.

Учениците треба да се насочуваат да ја преземат одговорноста за независно завршување на домашните задачи и да знаат дека се одговорни за нивното успешното или неуспешно извршување. Затоа кога се задаваат домашни задачи наставниците треба:

- да се осигураат дека учениците ги знаат причините за задавање на домашната задача;
- да ги запознаат учениците со тоа што очекуваат од нив при извршувањето на домашните задачи;
- да прават разлика меѓу краткорочни и долгорочни домашни задачи;
- да обезбедат разновидност на задачите со различни нивоа на одговорност;
- да им објаснат на учениците дека домашните задачи се во функција на усвојување знаења и стекнување вештини;
- да ги информира учениците за очекуваните резултати и квалитетот на изработка на задачите;
- да им овозможи на учениците повремено самите да изберат домашни задачи;
- да внимава да не задава домашни задачи кои ученикот треба да ги изработува во деновите за празник.

Учениците често имаат потреба од помош при изработката на домашните задачи, особено кога тие се нејасно поставени. Затоа домашните задачи треба да им се задаваат на учениците со објаснување и упатство, што значи не набрзина и без проверка дали учениците разбрале и сфатиле што треба да направат. Доколку задачите се сложени и тешки, дотолку упатството треба да биде попрецизно. Така на пример, доколку домашната задача е читање на некоја литература или статија, на учениците треба да им се каже целта на читањето, а, исто така, од огромна корист би била и кратка дискусија на темата која се наметнува за читање, како и укажување на местата на кои треба да им се посвети посебно внимание при читањето. Во спротивно, за некои од учениците домашната задача ќе биде премногу тешка и тие ќе ја извршат само половично или само навидум, а целта нема да се постигне. Поради таквиот нецелосен успех и неразбирливоста на поентата од читањето, кај ученикот може да се појави одбивност кон сите следни слични задавани домашни задачи, како отуѓување и повлекување.

Дискутирањето во однос на темата пред доделувањето на домашната задача го охрабрува и поттикнува ученикот за нејзината изработка, ја поттикнува наговата љубопитност во врска со темата, а со самото тоа, кај него се јавува и желба за нејзино понатамошно разрешување и истражување.

Наставникот треба, исто така, доколку има потреба, да им даде и идеја на учениците како да ја решат поставената задача, а на тој начин ќе придонесе и за размислување на учениците за доаѓање до сопствени идеи, со што ќе се поттикне нивната креативност.

Задавањето на домашните задачи обично се прави по обработката на материјалот, односно во завршниот дел или во средината на часот. Домашните задачи треба да се зададат навреме (не откако ќе засвони свончето за завршување на часот) со јасни насоки за нивно извршување, како и проверка дали и колку учениците сфатиле што од нив се бара да го направат.

5. Технолошки поддршки на домашните задачи

Од огромно значење за успехот на учениците е и користењето на мултимедијалните ресурси. Имено, тие многу повеќе би прифатиле како домашна задача да гледаат некој филм или некоја телевизиска емисија отколку да прочитаат некоја стаија или книга. Со самото гледање на филмот учениците размислуваат за своите коментари кои треба да ги дадат за време на утрешниот час, а тоа ги поттикнува да прочитаат и некоја дополнителна литература за да бидат покреативни од своите соученици.

Наставниците, во поновото модерно општество, можат да поставуваат проблеми и на Интернет форумите за дискусија. На проблемот се очекува да дадат одговор сите ученици, но и тие да постават прашања и да дискутираат за одговорите на своите соученици. Притоа се создава „натпревар“ за најдобро даден одговор, кој за да биде доволно добар ќе го поттикне ученикот на претходно истражување на темата, на Интернет страниците или во друга литература, а со самото тоа ќе се постигне и квалитет во одговорите.

6. Следење, проверување и вреднување на домашните задачи

Времето, начинот и вреднувањето на домашните задачи се составен дел на наставата што треба да се планира и добро да се организира. Вредноста и значењето на следењето, проверувањето и вреднувањето на домашните задачи се состои во функционалноста на работата на наставникот која е насочена кон набљудувањето на работата и ангажираноста на ученикот. Следењето, проверувањето и вреднувањето на домашните задачи треба да се прави редовно и навремено со што се постигнува континуитет во работата на учениците, а што води кон перманентно учење.

Наставникот треба да најде ефикасен начин да ги контролира домашните задачи, што може да биде во почетокот на часот за да има сознание за количината на усвоените знаења. Притоа, треба да се почитува следниот принцип: при проверувањето сите ученици да бидат активни (пример, кога наставникот проверува задача на еден ученик другите ги вклучува во дискусија, потоа може да бара друг начин на решавање и/или ги ангажира учениците со задача која е вовед во следната наставна содржина).

Методите на проверување на домашната работа се разновидни. Најчесто може да се применуваат:

- Бегло погледнување во тетратаките, на почетокот на часот, со прошетка низ паралелката. Ова прегледување не одзема многу време, дава брз преглед на тие кои имаат/немаат домашна работа и ги тера учениците редовно ги изработуваат домашните задачи. Меѓутоа, овој начин не дава можност да се провери дали учениците самостојно ги изработиле домашните задачи или ги препишале, а не е добар и поради тоа што учениците се пасивни додека трае прегледувањето. Овој метод може да даде подобри резултати само ако се комбинира со други методи на проверување.
- Усно испрашување од место или на табла, со барање резултати или одделни етапи од решенијата на задачите. Исто така, и ова проверување е брзо, економично, но не му обезбедува на наставникот „одбрана“ од препишување на домашните задачи. „Лек“ против препишувањето може да биде практикувањето кратка писмена работа, но во тој случај наставникот треба задолжително да ги прегледа тие кратки писмени работи и соодветно да ги оцени. Кратка писмена работа составена од задачи од претходната домашна задача (или од неколку претходни) обично се работи на почетокот на часот, за десетина минути.
- Делумна проверка, т.е. проверка само на некои ученици, усно или писмено, најчесто поврзана со следењето на нивната редовност во учењето. Може да се користи успешно на часовите кога се планираат вежби, односно организирано е самостојно решавање на задачите. Притоа, на наставникот му стојат на располагање повеќе начини на проверување на домашните задачи.
- Темелна проверка - со земање на тетратките од сите (или само од некои) ученици и прегледување по часот. Овај начин на проверување на домашните задачи е најдобар. При оваа проверка наставникот треба да го забележи своето мислење (во тетратките да даде пишана повратна информација) за редовноста, уредноста во изработувањето на домашните задачи од страна на ученикот. Ваквото

проверување одзема време, но сепак треба да се практикува (препорака: еднаш во месецот во одделенска настава, по две во секое полугодие во предметна настава).

Кој метод на проверување ќе го примени наставникот зависи од повеќе фактори: содржината на домашните задачи, врската со новата содржина, расположливото време, составот на паралелката, бројот на учениците и др. Искусниот наставник треба да применува различни методи на проверување, да настојува да ги комбинира усната и писмената форма пред излагањето на новиот материјал, за да ги ангажира и подготви сите ученици. Проверката може значително да се олесни и збогати ако има можности за примена на технички средства за проверување на знаењата.

Со развојот на технологијата наставникот има можност домашните задачи да ги контролира преку Образовната платформа EDMODO, затворена мрежа која се контролира од наставникот и во секое време може да се интервенира.

Во проверката на домашните задачи може да се вклучат и учениците и тоа со размена на тетратките во кои е работена домашната задача и проверка на точноста на задачата на другарчето (проверка во парови); преку преглед на домашните задачи од страна на еден ученик во редица/група или на целата паралелка и истиот ќе реферира пред наставникот. Ваквото проверување понекогаш е субјективно, но со јасни насоки и укажувања, односно запознавање на учениците со критериумите за успешност на домашните задачи. Овој вид на проверка може да се покаже како успешен и прифатен од страна на учениците.

Од проверувањето на домашните задачи наставникот треба да стекне претстава:

- што секој ученик научил од темата и дали таа била добро разбрана и совладана;
- од согледувањата на тоа што постигнал досега секој ученик, какви нови задачи може да му бидат дадени во следниот период;
- на што треба да се посвети посебно внимание, т.е. што останало нејасно од обработката на една тема;
- дали домашната задача била јасна за учениците или во иднина наставникот треба попрецизно да објаснува;
- кои чекори треба да се направат во иднина за учениците да бидат поуспешни и посамостојни во реализирањето на домашните задачи.

Секое формално и брзо контролирање на домашните задачи, невнимателност и други пропусти се рефлектираат во понатамошната работа на учениците. Колку поточно и поредовно се врши контролирањето на домашните задачи, толку помалу грешки ќе има во нив.

■ Важноста на повратната информација при проверувањето на домашните задачи

Конкретните и навремените повратни информации се од суштинско значење за учењето. Учениците секогаш треба да имаат информација за своите предности и слабости, за она што го знаат и не го знаат и колку добро нешто имаат совладано.

Истражувањата покажуваат дека учениците кои примале лични и релевантни информации за изготвувањето на домашните задачи, поуспешно ги надминуваат грешките кои ги правеле во споредба со учениците кои добиле само обична оценка за изработените домашни задачи. Истражувачите идентификуваат четири прашања кои наставниците треба да ги постават при прегледувањето на домашните задачи на учениците:

1. Дали постои грешка?
2. Што е најверојатната причина за грешката?
3. Како може да му се помогне на ученикот за во иднина да се избегне грешката?
4. Што ученикот има изработено добро, а на што треба да му се даде забелешка?

Наставниците треба да обезбедат повратни информации за сите домашни задачи. За да се подобрат достигнуањата на учениците домашните задачи треба да се користат како алатка за формативно оценување. Следењето и обезбедувањето на повратните информации од домашните задачи на наставникот ќе му овозможат да ги коригира своите наставни практики. Тој може да обезбеди повратна информација за домашните задачи до учениците: индивидуално, во мали групи или на одделението во целина, во зависност од учеството на учениците во изработувањето на домашните задачи. Повратната информација за домашните задачи може да биде усна или писмена и таа треба да биде: корективна по природа, навремено дадена и според соодветно даден критериум.

Основно правило во врска со домашните задачи е дека нивното извршување треба редовно да се следи, проверува и вреднува, бидејќи ако тоа не се прави, учениците ќе избегнуваат да ги изработуваат, па со нив може да се постигне сосема спротивен ефект, т.е. учениците се навикнуваат на неодговорен однос кон домашните задачи и кон своите обврски воопшто.

7. Улогата на семејството во успешното реализирање на домашните задачи

Домашните задачи, за да служат како поддршка на учениците за нивниот успех, треба да бидат самостојно изработени и завршени без помош на нивните родители/старатели, иако ова, сепак, не ја исклучува можноста на родителите да вршат надзор над изработените домашни задачи на своите деца.

Наставниците треба да бидат свесни дека ако домашните задачи се дизајнирани според потребите и можностите на учениците, нивните семејства нема да бидат оптоварени со помагање во изработка на истите.

Вклучувањето на родителите во изготвувањето на домашните задачи треба да се сведе на минимум, бидејќи децата можат да станат зависни од родителската поддршка при изработката на домашните задачи. За најголемиот дел ученици домашната задача треба да биде независна работа. Родителите можат да им дадат поддршка при изготвувањето на домашните задачи на следниот начин:

- обезбедување на тивок простор за работа во домот;
- помагање на своето дете за изготвувањето на распоред за изработка на домашните задачи;
- да им бидат на располагање на своите деца за прашања и објаснувања на нејасни содржини;
- поттикнување и мотивирање на децата за работа;

Наставниците треба да ги охрабруваат родителите/старателите на учениците преку белешка, електронска пошта или телефонски, да ги известуваат за тешкотиите со кои се соочуваат нивните деца при изработката на домашните задачи, како и за времето кое им било потребно за да ја изготват истата.

Исто така, родителите треба да бидат информирани за очекувањата на наставниците во врска со домашните задачи. Тие треба да ја разберат целта на домашните задачи, последиците од нивното неизготвување, како и видовите на родителската инволвираност кои се прифатливи во изготвувањето.

Во изработката на некои домашни задачи понекогаш намерно треба да се вклучат и родителите, со што ќе се зголеми времето на родителите и учениците поминато заедно. На пример, од учениците може да се побара да најдат рецепт за некој специјалитет. Потоа истиот рецепт може да им се побара да го направат во двојна доза и на тој начин учениците ќе ги извежбаат математичките вештини (собирање, множење). Доколку е можно, учениците заедно со своето семејство можат да ги купат потребните состојки за

рецептот и заедно да го направат специјалитетот. Учениците сигурно ќе уживаат во овој проект многу повеќе од рутинското извршување на задачите, а, исто така, и родителите ќе имаат можност да се вклучат во процесот на учењето на своите деца.

Значи, помошта на родителите во домашната работа на учениците не смее да се состои во изработување на задачите, туку во контрола и создавање навика задачите редовно и навреме да ги изработуваат, претходно да ги подготват учебниците и приборот и по завршената работа да го средат работното место.